

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

ערש"ק פרשת וארא תשע"ז שנה ג' גליון 121
לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,
ניתן לקבל את העלון במייל chagitben@neto.net.il

הנושא: אור האמונה המאיר מסיפור יציאת מצרים

למלא את כל הטרקלין. אמנם הטרקלין היה מלא יותר ממה שהצליח הבן הראשון למלאותו, אך לא היה מלא לחלוטין, מה שללא מילים אמר לבן השני כי גם הוא הפסיד במבחן.

עתה היו פני שני האחים והאב מופנים לעבר הבן השלישי שעמד נינוח, ולידו לא עמדה כל סחורה. ביקש הבן מכולם לבוא אחריו, וכשעמדו כולם במרכז הטרקלין, שלף הבן מכיסו נר גדול וגפרורים והצית את הנר, כמובן שאורו הזך והיפה של הנר מילא את הטרקלין כולו!

ירדת לסוף דעתו! קרא האב בשמחה, לרעיון הזה התכוונתי כי אכן רק האור יכול למלא את כל הטרקלין.

בסיפור זה טמון רעיון עמוק, אבל בשביל להבין את הרעיון עלינו להביא מעשה נוסף שאותו סיפר הרה"ק רבי שמחה בונם מפשיסחא זי"ע (שמחת ישראל מאמרי שמחה אות מ"ג): במדינה רחוקה גזר מלך על שלשה אנשים לכלאם בבית האסורים, ולהושיבם בתוך בור חשוך ואפל. אותם שלשה אנשים – שניים מהם היו פקחים, והשלישי היה "ביש גדא", ועל שלשתם גזר המלך להיות יחד באותו בור כלא.

מדי יום הסוהרים היו מורידים לתוך הבור מעט דברי מאכל ומשקה כדי שיוכלו להחיות את עצמם, אלא שאם אותם חכמים הסתדרו פחות או יותר, הרי שהביש גדא לא הצליח למצוא ידיו ורגליו בחושך הנורא ששרר שם, הוא נתקל בכוס והכוס נשפך, לא הצליח להסתדר עם המזלג והכף, היה שם חכם אחד שריחם עליו והחליט ללמד אותו כיצד לאכול ולשתות למרות החושך, וכך כל יום היה משקיע ללמדו להסתדר עם חוש המישוש, הבעיה היתה שבכל פעם השתנו

מעשה בעשירי אחד, שקרב יום מותו והבין שעליו לחשוב למי משלושת בניו יוריש את כל נכסיו המסועפים, אשר עליהם עמל במשך שנים רבות. אך העשיר לא ידע מי מבניו הוא החכם היותר ראוי להמשיך לנהל את עסקיו, ולכן החליט להעמיד את בניו במבחן שהמנצח בו הוא יקבל לידי אמו מושכות ניהול העסקים. העשיר ידע שהיצירתיות היא המפתח להצלחה בעסקים לכן החליט גם לערוך מבחן יצירתי ומאתגר.

הוא נתן לכל אחד מבניו חמשה רובל וביקש מהם שבסכום זה יקנו דבר שימלא את כל הטרקלין הגדול והמפואר שבביתו עד לשעות הערב.

הסתכלו הבנים בתימהון האחד על השני. שכן בחמשה רובל ניתן לקנות כסא או שרפרף, אבל לא דבר שימלא את כל הטרקלין, אבל ברירה לא היתה להם, כי כך ציוה עליהם אביהם וזה מה שמוטל עליהם לעשות.

יצאו הבנים אל השוק, והחלו לחפש אולי איזו "מציאה" שבסכום של חמשה רובל ימלא את כל הטרקלין של אביהם.

לעת ערב, בשעה שנקבעה מראש, עמדו שלשת הבנים דרוכים בפתח ביתו של האב, נתן האב רשות לבן הבכור להיכנס ראשון, הבן החל להעמיס את הטרקלין בקש, הקש הוא דבר זול מאוד הוא קנה כמות גדולה של קש, בסכום של חמשה רובל בתקוה שהקש ימלא את כל הטרקלין, אבל לא, הקש שנקנה לא הצליח למלא את כל הטרקלין.

מאוכזב פינה הבכור את מקומו לבן הבא בתור, הבן השני קנה כמות גדולה של נוצות, אבל גם הנוצות לא הצליחו

הכלים, פעם המרק היה מוגש בספל ופעם בקערה, כך כל אשר למד אתמול לא הואיל להיום.

בינתיים שם לב אותו חכם כי חברו החכם הנוסף כלל אינו טורח ולא נוטל חלק בלימוד הטיפש. כמובן שהוא בא אליו בטרוניה.

השיב לו החכם השני, עד שאתה מלמד את הטיפש איך לאכול, אני לעומת זאת, חושב כיצד נוכל לחפור מעט בקיר ולפעור בו חור שממנו יכנס אור קרני השמש לתוך הכלא, על מנת שיוכל לראות.

כך גם יש יהודים המחפשים עצה, כיצד להינצל מגזירה פלונית ומבעיה פלונית, החכם האמיתי מבין שצריך להאיר את החשיכה, וכשמאירים את החשיכה הכל מסתדר.

זהו תפקידו של סיפור יציאת מצרים בכלל ועשר המכות בפרט, וכפי שאומרת התורה (שמות י, ב): "ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתי בם וידעתם כי אני ה'", "תספר" מגזירת לשון "בהיר", על פי הפסוק (שמות כ"ח, י"ח): "נופך ספיר ויהלום". כי זו היתה תכלית מכות מצרים, להבהיר באור יקרות ולברר אצל עם בני ישראל את יסודות האמונה, ולהחדירם בלבבות בני ישראל – וידעתם כי אני ה' – שליט בכל העולמות ובכל הנבראים כולם. וכשאדם מאמין בו יתברך, שהכל מאיתו יתברך, ואין שום דבר המגביל חלילה את בורא עולם, בזה הוא חי באושר עלי אדמות.

וכך הביא השפת אמת בשם זקינו בעל חידושי הרי"ם, שכל עשרת המכות שנעשו במצרים, הם כנגד עשרה מאמרות שבהם נברא העולם, וכנגדן נתן אחר כך הקב"ה בהר סיני את עשרת הדברות.

כלומר, עם ישראל יצא ממצרים, מטומאת מצרים והגיעו להכרה באמונה בה', שהקב"ה ברא את העולם בעשרה מאמרות, ורק על ידי כך זכו לעשרת הדברות.

זו מהות סיפור יציאת מצרים בכלל ועשרת המכות בפרט להאיר את אור האמונה בחיננו.

סיפור שימושי כיצד האמונה משמשת לאור והצלחה עבורנו.

באחד המחסומים ליד עזה עצרה מכונית שחורה מבריקה לבדיקה שגרתית. החיילים בדקו את הבאגאז', הביטו על מושב הנוסעים, מלבד הנהג, צעיר ערבי, לא היו עוד נוסעים נוספים, אחד מתפקידי החיילים הוא לבדוק שהרכב אינו גנוב, כי רכב

גנוב – מרגע שעובר את המחסום, נכנס לתחומי הרשות הפלסטינאית, אין כל סיכוי שיחזור לבעליו. החיילים התפלאו שערבי כה צעיר נוהג ברכב כה מפואר וחדש, ובדקו היטב את המסמכים. אין מה לאמר, מסמכי הבעלות של הרכב היו מקוריים, אוטנטיים, מתאימים ללוחית הזיהוי, הכל אחד על אחד. הם כבר מסמנים לנהג להמשיך לנסוע, ולפתע "עצור!" המפקד, שעמד מאחורי הרכב, מזנק על הנהג וצועק: "ממי לקחת את הרכב?, הוא לא שלך" והנהג מכחיש, והמפקד מתעקש, "אם לא תספר את האמת אני אוסר אותך הרגע", והערבי נכנע "הרכב נגנב ממעלה אדומים". טלפון אחד למשטרה – והפרטים מאומתים, רכב מהדגם הזה, צבע שחור מבריק, חדש, רק לוחות הזיהוי שוננו...

והחיילים – מתפלאים, תוהים, שואלים את מפקדם "יש לך רוח הקודש?" והמפקד מחייך ומוליך אותם לאחורי המכונית, שם, בקצה התחתון מודבקת מדבקה תמימה "אין עוד מלבדו..." מדבקה כזו – אף ערבי לא ידביק על המכונית שלו!!!

והמשך הסיפור מדהים, מסתבר כי בעל המכונית, יהודי שאינו שומר תורה ומצוות, מתגורר במעלה אדומים, והמכונית הזו חדשה טריה מהיום, עם הניילונים על המושבים. הבוקר, עומד היהודי הזה ובוחן בקורת רוח את מכוניתו הנוצצת, מלטף, מתלהב, סוגר ופותח. לפתע, עוברים מס' אברכים הלומדים בכולל במקום, וחלק משעות הלימוד הם יוצאים לפעילות של חיזוק תורני בשכונה. ראו אותו, ופנו אליו בהצעה כי יבוא לשיעורי התורה, הוא השיב להם שאין לו זמן, והם איחלו לו שיתחדש על המכונית היפה. אחד מהם, ניגש אליו ואמר "ללמוד, אין לך זמן, אבל לפחות שים מדבקה על האוטו שלך אין עוד מלבדו, זה כמו קמיע ששומר בדרכים" היהודי הסכים. לא מקדימה – שלא יכער לו את המכונית הנוצצת, אלא מאחורה, בפינה הדביקה לו המדבקה ובירכהו בברכת הדרך לחיים טובים ולשלום. לאחר מכן, עלה לביתו, והנה – כעבור זמן מה, הוא מביט בחלון להתענג על מראה מכוניתו החדשה – ואין! החניה ריקה!!!

הוא ירד למטה, בשברון לב, לא מאמין שזה קורה לו, בדרכו פגש את אותם האברכים חוזרים ממסלול הליכתם, "תראו, איפה השמירה, איה הקמיע? האוטו הלך, יום אחד לא היה אצלי... הם השתתפו בצערו והבטיחו לו שיחזרו לכולל, יתפללו עליו שתמצא גניבתו בהקדם.

והנה – בערבו של אותו יום, מקבל מיודענו טלפון מהמשטרה כי המכונית שלו נמצאה בדרך לעזה, וחזרה אליו בנס בזכות המדבקה ששם מאחור!!!